

Posudek školitele na dizertační práci Mgr. Martina Nováka
„Dostupnost zdravotní péče v ČR v závislosti na geodemografických
charakteristikách obyvatelstva“

Předkládaná dizertační práce Mgr. Martina Nováka se zabývá problematikou dostupnosti zdravotní péče v České republice. Jedná se o aktuální téma, které však doposud bylo velmi málo zpracované, a to nejen na území České republiky. Autor práce nejen postihuje základní myšlenky pojetí této dostupnosti, ale dané téma dále rozvíjí. Jako první autor, a to nejspíš nejen na našem území, se zabývá hodnocením dostupnosti zdravotní péče v závislosti na geodemografických charakteristikách spádového obyvatelstva a výši úvazků/kapacitou jednotlivých lékařů. Navrhuje modely pro hodnocení dostupnosti zdravotní péče, které jsou dle mého názoru vysoce inovativní a jejich využití v praxi může být za jistých okolností vysoce hodnocené. Výsledky práce, resp. navrhovaný způsob hodnocení dostupnosti zdravotní péče, by mohl být podkladem pro novelizaci nařízením vlády č. 307/2012, které stanovuje dojezdové doby pro vybrané oblasti zdravotní péče, avšak bez přihlédnutí výše uvedených faktorů.

Práce samotná se dá rozdělit do několik částí. První část práce se zabývá metodologickými aspekty, a to na úvod jak základním vymezením pojmu „dostupnost“ v oblasti zdravotní péče, tak zdroji dat. Stěžejní metodologickou kapitolou je posléze kapitola druhá. Zde lze nalézt velmi podrobně a srozumitelně popsanou problematiku jak samotných síťových analýz v prostředí GIS, tak samotný popis hodnocení dostupnosti a charakteristiku navržených modelů. Jedná se o dva modely, které se zaměřují na vymezení oblastí s potenciálními problémy s dostupností zdravotní péče, které mohou nastat v důsledku odchodu lékařů ze systému při dosažení důchodového věku, a to jak v současnosti, tak v horizontu dalších deseti let. Další část práce dává spíše teoretický základ potřebný pro komplexní pochopení tématu práce, a to v jak oblasti současného demografického vývoje obyvatelstva České republiky, tak v oblasti lidských zdrojů ve zdravotnictví.

Nejzajímavější částí je pak kapitola pátá, která na příkladu diabetologické ambulantní péče ukazuje možnosti hodnocení dostupnosti této péče, a to jak současný stav, tak hodnocení hypotetických situací pomocí dvou výše uvedených modelů. Každý takto hodnocený pohled zahrnuje jak primární zhodnocení dostupnosti v regionálním pohledu s ohledem na věk a kapacitu lékařů, tak následně hodnocení časové dostupnosti na základě přirozené spádovosti, a velmi zajímavou a pro praxi využitelnou metodu lokace-alokace. V závěru práce autor shrnuje získané poznatky, verifikuje vstupní hypotézy a naplněnost cílů práce a správně se zamýšlí nad reálnou vypovídající hodnotou současného legislativního předpisu, které dostupnost zdravotní péče vymezuje.

V analytické, resp. aplikační části práce se tak jedná se o představení univerzálních metod hodnocení zdravotní péče (což také grafické přílohy na přiloženém médiu), které je založeno na znalosti jednak konkrétního geografického umístění poskytovatele péče, tak na znalosti věku lékaře a výši jeho kapacity, ale také na znalosti rozložení potenciálního kmene pacientů v dané oblasti zdravotní péče podle věku, případně i pohlaví. Všechny tyto informace mají zdravotní pojišťovny k dispozici, což potvrzuje i tato studie, která je zpracovaná na základě dat největší české zdravotní pojišťovny VZP. Využitelnost navržených metod hodnocení dostupnosti v praxi vidím tak v případě zájmu především u zdravotních

pojišťoven, ale také např. u ministerstva zdravotnictví či u zřizovatelů zdravotnických zařízení na úrovni např. krajských samospráv.

Autor práce dle mého názoru prokázal, že je schopen zpracovat práci, která je vyžadována od studenta doktorského studia. Oceňuji jeho snahu získat a následně zpracovat relevantní data (např. opatřit adresní údaje pracovišť poskytovatelů zdravotní péče geografickými souřadnicemi). V práci doktorand využívá různé metody výzkumu za použití jak mapových (ArcMap), tak statistických (SPSS) programů, především v teoreticko-metodologické části pak projevil schopnost pracovat s tuzemskou i zahraniční odbornou literaturou a následně aplikovat získané poznatky a srozumitelně je vysvětlit i diskutovat. Co se týče samotné formální stránky práce, tak práce má standardní strukturu i rozsah, který lze u prací tohoto typu očekávat. Po grafické stránce se jedná o poměrně precizně zpracovanou práci s řadou grafických prvků, celkově práce vypadá přehledně a i po typografické stránce je kvalitně zpracovaná s minimem chyb. Další malé nepřesnosti (např. u obr. 29 nesoulad titulku s obsahem s ohledem na určení „pohlaví“, neuvedení zdroje „VZP, 2011“ z poznámky pod čarou na s. 79 v seznamu literatury apod.) nemají na celkové hodnocení vliv. Jelikož jsem byl školitelem studenta i u jeho bakalářské a posléze magisterské práce, musím s potěšením konstatovat, že je znatelný pokrok ve vyspělosti psaného slova, práce je čtivá, s minimem chyb či překlepů. Také bych na tomto místě rád ocenil zarputilost Martina Nováka, s jakou se pustil především do dokončení dizertační práce. Jeho snaha hledat vhodné metody pro hodnocení dostupnosti, jistá míra samostatnosti, stejně jako ochota průběžně postupy a výsledky práce by mohla být pro mnohé studenty inspirativní. Příkladný byl také přístup autora ke studiu a činnostem, které se od studentů na naší katedře očekávají, tj. snažil se průběžně své výsledky prezentovat na odborných konferencích, publikoval je v tuzemských periodikách a participoval na výuce i dalších aktivitách na domovské katedře.

Z výše uvedeného hodnocení je zřejmé, že dizertační práce Mgr. Martina Nováka dle mého názoru jednoznačně splňuje požadavky kladené na zpracování závěrečných prací podobného typu, a proto

navrhuji přijmout překládanou dizertační práci k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2015-09-11